

ENTREVISTA

EL TEATRE DIRIGIT PER JOSEP ROIG I JOSEP CRESPO

Entrevista a Francesc Molné Llaboré

En Francesc Molné Llaboré, pagès, casat amb Maria Rosa Caperó Gonzalvo, amb quatre fills, va néixer a Alcover l'any 1926. Les seves principals aficions han estat i són el cant coral i el teatre. Precisament d'aquest últim parlarem en aquesta entrevista amb qui és conegut pels amics com a Cisco de Feló. Ell va ser membre d'un grup que va funcionar a partir dels anys quaranta i que feia les seves representacions al "Cercle d'Amics". Comencem preguntant-li pels directors.

— Vam tenir dos directors. El primer va ser Josep Roig Ribera, natural del Milà i casat a Alcover, on residia. Havia interpretat teatre en la seva joventut. L'altre va ser el Sr. Josep Crespo Crespo. Era d'una cultura molt alta. Va ser cap de la policia de San Rafael, província de Mendoza, República Argentina. El sabre que portava, actualment és al Museu Municipal. Havia interpretat moltes obres de teatre i cultivava la poesia. El motiu de residir a Alcover és que va venir a regentar la farmàcia Palau-Simó, al carrer del Rec.

La companyia en ple (o quasi), dalt de l'escenari. Al mig, el director Josep Crespo (Foto: F. Gonçalves).

– Pots dir-nos les obres que representàveu?

– La primera va ser *La plasmatoria*, el 1946. Va ser dirigida per Ramon Pelegrí, que també en va ser primer actor. Va passar un temps que no vam fer res i, després, en Josep Roig Ribera, que abans de la guerra havia dirigit un grup teatral, el 1947 organitzà altra vegada un grup que va posar en escena *Cinc fills*. Aleshores jo feia la mili. En llicenciar-me vaig fer el paper de Manelic a *Terra Baixa* de Guimerà. El paper de Sebastià el feia el Sebastià Girona. En tirar-me-li a sobre per escanyar-lo s'hi resistia i vaig haver d'estrényer fort. Als vestidors em va dir: "Ets molt bèstia. De poc m'escanyes de veritat". També es va representar *El divino impaciente*, de José M. Pemán, a benefici de la missió que aquell any es predicà a la nostra parròquia. En aquesta obra feia el paper de Francesc Xavier. Molts pocs dies abans de representar-la, a Sebastià Girona se li enganxà un dit a la màquina de bastar i no va poder fer la representació. Llavors el va substituir un jove de Reus. Amb el senyor Crespo, el grup va prendre el nom d'"Agrupació Artística Graciela Crespo", en honor a la seva filla, artista consagrada que fins i tot feia pel·lícules de cinema. Aquesta artista, quan va venir a Espanya la primera dama argentina Eva Duarte de Perón, li va fer un recital de poesia. En el festival que es va fer al "Cercle d'Amics" el 19 de març de 1950 a benefici de les obres de l'església parroquial, en què es representà *La hija de la Dolores*, l'esmentada Graciela feia el paper de Pilar. El paper d'Àngel el feia Francesc Tous, però s'havia assajat sense que hi hagués la Graciela i sortia força bé. Quan arribà l'hora, Tous, que havia d'agafar-li la mà i dir-li que se l'estimava, s'emocionà tant davant tan imponent artista que, tot i que no semblava gens tímid, no fou capaç. Aleshores, per salvar la situació, es van canviar els papers a petició del Sr. Crespo i jo, que feia el paper d'un militar, que s'avenia més amb la meua manera de ser, vaig fer el paper de l'Àngel, paper místic i idealista. Amb el Sr. Crespo vam representar, a més, *La mare*, de Santiago Rusiñol, *El octavo no mentir*, d'Echegaray, *La lluita d'ànimes*, d'August Barberà, *La ferida lluminosa*, de J. M. de Segarra, que va ser l'última, *El ferrer de tall*, de Pitarra (el 8 de desembre de 1956 vaig representar molt a gust el paper de mestre Jordi i la vam repetir tres o quatre vegades), *Units per la calúmnia*, *Dos galants per una noia*, obra dramàtica molt ferma, *Mal año de lobos*, on fins i tot el director va fer d'actor (a més d'Alcover la vam representar a Picamoixons, Vilaverd i Prades i va ser un èxit total), *El místic*, de Rusiñol, *Zaragüete*, *Los dos pilletes*, de M. Pierre Decourcelle, *Don Juan Tenorio* i molts sainets.

– Fèieu teatre per treure'n profit material o el fèieu d'una manera altruïsta?

– Totes les obres eren benèfiques, com indica el nom que vam tenir en començar: "Agrupació Cultural-Benèfic-Recreativa". Moltes van ser a benefici de l'església parroquial i altres pels malalts del Sanatori Marítim de Sant Joan de Déu de Calafell, pro Homenatge a la Vellesa, etc.

– Anunciàveu amb programes les obres que representàveu?

— De la majoria de les obres es van fer programes i la gran majoria els tenim col·leccionats. A propòsit, en molts programes el Sr. Crespo, que dominava molt la poesia, hi posava uns versets relacionats amb l'obra. Com que parlava en castellà, ho feia en aquest idioma. Veiem-ne el relacionat amb *La hija de la Dolores*:

“Alcover
El director
de la Agrupación Artística
Graciela Crespo, en benéfica
velada que hace en tu honor
para que sea mejor
la obra a representar
trae a su hija, para actuar
con sus noveles actores...
y en *La hija de la Dolores*
hace el papel de Pilar.

— — — — —
No pierdas esta ocasión
de ver en Calatayud
como triunfa la virtud
de una moza de mesón
del asedio y la traición
de un mal hombre arrogante
la persigue a cada instante
para obligarle a ceder...
Pero, al fin, logra vencer
el amor de un estudiante.”

— *Teníeu alguna data fixa per representar?*

— El “Cercle d'Amics” ens guardava el dia de Sant Josep. També actuaven alguns anys a la mateixa vetllada l'orquestra “Excelsior”, el Sebastià Girona recitant poesies, la Carmeta Coll cantant de soprano, i també el grup de danses de la sala parroquial.

— *Pots dir-nos el nom dels artistes que actuaven al grup?*

— Segurament me'n deixaré alguns, tota vegada que van ser molts els que van passar pel grup. Començaré per les noies, que avui són dones grans: Neus Ulldemolins, Rosa Roig, Úrsula Català, Teresa Barberà, M. del Carme Barberà, Lolita Blasco, Angelina Clavé, Montserrat Vallverdú, Mercè Granja, Maria Sans, Genoveva Rosich... Els nois érem Ramon Agràs, Sebastià Girona, Ramon Romeu, Francesc Tous, Josep Blasco, Josep Garcia (Ricardo de Mateu), Domingo Maymoné, Emili Agràs, Joan Ballesté, Antoni París, Francesc Puig, Josep M. Feliu, Pere Bernal, J. B. Sierro, Fidel Roig i, és clar, jo també hi era. Apuntador ho era Josep M. Rosich; traspunt, el Joan Farran; el maquilatge, Josep Ferrer; i tramoista, Anicet Virtus.

— Diques l'obra que vas fer més a gust.

— N'hauria de dir dues: *El ferrer de tall* i *Terra baixa*. Els papers de mestre Jordi i Manelic són dos personatges que s'adapten molt a la meua manera de ser.

— Bé, Cisco, per acabar voldríem saber d'on et ve el renom de Feló amb què et coneixem els amics.

— Doncs, sí. Segons els nostres avantpassats, a un que es deia Rafel començaren per dir-li Rafeló i acabà per Feló.

A l'esquerra, l'entrevistat, Francesc Molné, vestit de Tenorio acompanyat de la seva dona i una de les seves filles. A la dreta, escena de *La Mare*, de Rusiñol (Fotos: F. Gonçalves).

Fins aquí, el Cisco de Feló ens ha parlat del teatre que, durant la segona meitat dels anys quaranta i la dècada següent, va fer el grup al qual ell pertanyia. Actuaven al Cercle d'Amics i tenien funció anual per Sant Josep. El seu repertori, que s'estenia per tota una colla d'autors catalans i castellans i fins un francès, ja l'hem vist. Per a una altra ocasió deixem que ens parli dels Felons castellers.

ENTREVISTA RECOLLIDA PER
ANDREU BARBARÀ i CAMAFORT